

„SZABÁLYKÖVETŐ”

Veterán versenyek vonatkozásában

Írásunk célja, elsősorban a vívóversenyeken való részvételhez tartozó alapvető, hatályos szabályok megismertetése vívó sportolókkal, de nem utolsósorban a versenyen közreműködő bírókkal is.

A kezdeményezést megalapozza, hogy elsősorban a hazai versenyeken tapasztalt szabály nem ismeretből eredő problémák jelentek meg a versenyek lebonyolítása során, de nem utolsósorban, nemzetközi versenyen komoly fennakadásokat okozott a szabályok ismeretének hiánya okán. Rögzíthető, hogy aki nemzetközi versenyen kíván részt venni, azzal kapcsolatban minimális elvárás, hogy tájékozódjon a hatályos versenyszabályokról, illetve az adott verseny kiírása szerinti részlet szabályokról.

Jelen írásunkkal a verseny kiírás szerinti szabályokra nyilván nem tudunk kitérni, azon kívül, hogy felhívjuk a figyelmet arra, hogy a verseny kiírás verseny szabályokat érintő figyelmes átolvasása, tanulmányozása alapvetően a nemzetközi versenyek vonatkozásában meghatározó jelentőségű, de a hazai versenyek tekintetében is célszerű figyelmesen tanulmányozni vonatkozó részeket.

A szabályok tekintetében számos tapasztalat erősíti meg, hogyha az általános szabályokkal alapvetően a versenyzők és a bírók tisztában vannak, de adott esetben a módosításokkal, vagy szabályfrissítések során megjelenő pontosításokkal már nem mindig követik a lépést sportolóink és bíróink. Példaként emeljük ki, hogy a fegyvervezeték, szettvezeték konnektorba való bekötése forrasztás formájában már nem felel meg a hatályos FIE szabályoknak, a vezeték a konnektor középső nyílásrésén kivezelve a vastagabb csatlakozót befogadó konnektor rész alátét fölé és a fémcsavarrész alá történő rögzítéssel minősül szabályosnak. A passzív szabályok változása tartalma szerint jelentősnek mondható, tekintettel arra, hogy a 2022. novemberi hatálybalépést megelőzően a passzív szabály a táblán zajló asszók vonatkozásában volt alkalmazható, ez a szabály nem változott, azonban a korábban hatályos előírások szerint egy perc passzív idő elteltét követően a gyengébb találattal rendelkező versenyző kapott sárga lapot, majd a második passzív idő letelte után piros lapot, és ezt követően folyamatosan, ha egy perc eltelt, újabb piros lapok, és ennek megfelelő tus odaítélés az ellenfél részére, kísérte a passzív vívást. Egyenlő tusarány esetében mindkét vívó megkapta a passzív sárga lapot, majd a passzív piros lapot. Az új szabályok értelmében a tusaránytól függetlenül mindkét vívó sárga lapot kap, majd piros lapot, büntető tussal együtt, viszont ezt követően ismét megállapított passzivitás esetén az asszó le kell, hogy záruljon a kevesebb ponttal rendelkezőnek felmutatott-, egyenlő állás esetén mindkét résztvevőnek felmutatott P-fekete lappal. Egyenlő találat esetében a rangsor fog dönteni a továbbjutás tekintetében.

Szabályismertetőnk célja, hogy interaktív felületet adjon szabályismertetésnek és ehhez tartozóan a hozzászólásokhoz is lehetőséget teremtsen. A szabályismertető vonalvezetése verseny szemléletű, a felkészüléstől egészen a verseny lezárásáig ölelve fel az előírásokat.

1. Versenyre való felkészülés
 - 1.1. Kiírás megjelenését követően nevezések leadása
 - 1.2. Felszerelés átvizsgálása, FIE fegyver megfelelő súly- és hézagjellemzőkkel, illetve a fegyvervezeték bekötési jellemzőkkel, fegyvernemtől függően.
 - 1.3. Versenykiírás függvényében 1600-as sisak, 800-as hónaljvédő, 800-as vagy 350-es plasztron, nadrág, fegyverfogó kéz szerinti záródó felületnek megfelelően.

- 1.4. Párbajtőrben plasztronon név és nemzetiség jelzés feltüntetéssel, tőr fegyvernemben sérülésmentes lamé, név és nemzetiségi jel feltüntetéssel. Térdig vívónadrággal záró magas szárú zokni és cipő. A felszerelésnek sérülésmentesnek kell lennie, vagyis a vívóruha nem lehet tépett, szakadt, és a lamében nem lehetnek kontakthányos részek. Testvezeték, nemzetközi versenyek esetében átlátszó kivitelben, tőr és kard fegyvernemben sisakvezeték. Nőknél további kellék a mellvédő, tőrben plusz csúszásmentes felülettel ellátott formában.
- 1.5. Orvosi igazolás hatályossága.
- 1.6. A sporttagsági könyv meglétének ellenőrzése. A sportolót befogadó egyesület tájékoztatása a versenyen való részvételről, tekintettel arra, hogy a nevezési díjakat a szövetség az egyesületek felé terheli ki.
- 1.7. Verseny helyszínén történő jelentkezéskor, sporttagsági könyv leadása. Ezzel a jelenlét igazolása megtörténik.
- 1.8. Fontos szabály, hogy a verseny előtti bemelegítéskor iskolázáskor a teljes szabályos felszerelést kell viselnie a versenyzőnek és adott esetben az edzőnek is, vagyis melegítő nadrág, rövidnadrág, rövid zokni, vagy plasztron nélküli edzés szankciókat vonhat maga után. Fekete zokni nem engedélyezett.

2. Verseny lebonyolítása

- 2.1. Általában körmérkőzés, majd ezt követően az egyenes kiesés ún. tábla kiírások formájában kerül lebonyolításra. A versenyzők csoportbeosztásuk szerinti meghívása a bíróról történik meg és nincs jelen a versenyző, úgy ez kizárást jelent a versenyből.
- 2.2. Amennyiben a versenybíró adott asszóra történő felszólításakor nincs jelen a versenyző a páston, három egyperces időközzel elhangzó felszólítás ellenére sem, úgy az első felszólítás sárga lap, a második felszólítás után piros lap, míg a harmadik már fekete lappal kizárást eredményez.
- 2.3. A plasztronon, vagy tőr fegyvernemben a lamén a név hiánya szintén kizárást eredményez a versenyből.
- 2.4. A versenybíró által elsőként szólított vívó versenybíró jobb kezénél köt be, és a pástra történő fellépés előtt a saját oldalán a pást végénél, a pást mellett, egy darab tartalék fegyver és egy darab testvezeték, vagy adott fegyvernem esetén fejvezeték kell, hogy elhelyezésre kerüljön.
- 2.5. A bekötést a bíróról ellenőrzi, valamint ellenőrzi a spicc súlyreagálását, párbajtőrben ezen felül a hézag szerinti találatjelzést is, illetve a fegyverek görbületét, amely a teljes pengehosszhoz viszonyítva az egy centimétert nem haladhatja meg.
- 2.6. A körmérkőzések során a nevezők létszámának függvényében általában 5, 6 vagy esetleg 7 fős csoportok kerülnek kialakításra, mindenki vív mindenkivel, az asszók öt tusig tartanak, három perc vívóidő meghatározása mellett, passzív vívás nem kerül alkalmazásra. Alapvetően az 5 adott tust elsőnek elérő versenyző kerül ki győztesként, amennyiben kevesebb tussal zárul a három perc, úgy a győzelem a magasabb tust adó versenyzőhöz történő hozzárendeléssel kerül rögzítésre. Amennyiben a három perc leteltével egyenlő az adott tusok száma, úgy a versenybíró kedvezményezett jelöl ki, és plusz egy perc vívóidőt állít be a találatjelző eszközön. Egy percen belül az első adott találatot elérő vívó kerül ki győztesként az asszóból. Együttes találat esetén tőr fegyvernemben a kedvezményezett kerül ki győztesként, illetve találat nélküli idő letelte után is a kedvezményezett győztesként való kihirdetése történik meg. Párbajtőrben a hosszabbításban az együttes találatok már nem kerülnek rögzítésre, az elsőként tust adó

vívó kerül ki győztesként, vagy az egy perc letelte után a kedvezményezett győztesként való kihirdetése valósul meg.

2.7. A táblaversenyek esetében eltérést jelent, a passzív idő alkalmazása, amely az új szabályok szerint a bevezetőben már leírtaknak megfelelően egy perc elteltével mindkét vívó sárga lapot kap, további egy perc esetén piros lap, azaz egy-egy tus megítélése történik, újabb egy perc esetén fekete lap, vagyis az asszó lezárása történik meg. Az egy percet az érvénytelen találat vagy párbajtőr eset a páston kívüli találat, vagy a véletlen lelépés, vagy az elhaladás, vagyis a versenyszabályok szerinti megállítása megszakítja. A vívóidő kétszer három perc, a kétszer három perc között egy perc pihenőidővel és az asszó tíz tusig tart.

3. A pástra való fellépés és a páston való tartózkodás alapvető szabályai

3.1. A vívóknak az asszó megkezdéséhez a páston a felállásra kijelölt vonal mögött kell elhelyezkedniük, a pást középvonalában.

3.2. A fegyverek és a bekötés ellenőrzését követően a vívó a felszerelés elektromos részeit már nem érintheti meg, amennyiben ezt megteszi, úgy sárga, majd piros lappal szankcionálható.

3.3. Szintén fontos szabály, hogy a páston a fegyver egyengetése, vagy a pástra való leszúrás, sárga lapot eredményez.

3.4. Sokszor merül fel, hogy a fegyver és a lamé összeérintése, főleg, ha az vélelmezhetően szándékos, szintén sárga lapot eredményez.

3.5. Lányoknál, nőknél, a hajviselet, amennyiben érvényes találati felületre is takarással rendelkezik, úgy szintén sárga lappal szankcionálható.

3.6. A fegyvertelen kéz találat elkerülésére történő használata azonnal piros lapot eredményez.

3.7. Az asszó közben a pástról történő oldalirányú lelépés esetén, amennyiben a lelépő vívó lelépő lába teljes terjedelmében elhagyta a pástot, a versenybíróknak az asszót meg kell állítani és a lelépés alatt, vagyis már a pást elhagyását követően a lelépő által adott találatot meg kell semmisíteni, ugyanakkor a másik vívó által adott találat érvényesíthető.

3.8. Elhaladás esetén a testvonalat meghaladó időpontban az elhaladó vívó által adott találatot meg kell semmisíteni, ugyanakkor az a vívó, akin túlhaladnak, az elhaladó vívó után fordulással még egy mozdulattal egy találatot adhat, amely szintén érvényes találatnak minősül. Elhaladás esetén az elhaladással érintett vívót az elhaladás szerinti akció induló helyétől egy méterre vissza kell állítani és úgy indítható újra a küzdelem, amennyiben nem esett érvényes találat.

3.9. Amennyiben a vívó a pást oldalvonalától számítottan, de az asszó eseményei alapján indokolatlanul lép le, vagyis vélelmezhetően találat elkerülése érdekében, úgy a lelépést sárga lappal kell szankcionálni és a lelépéstől számított egy méterrel hátrébb állítva kell az asszó folytatására az engedélyt megadni. Ez a szabály akkor is alkalmazásra kell, hogy kerüljön, ha ezzel a vívó a pást végétől kívüli területre kerül, vagyis ún. technikai tust kell részére megítélni.

3.10. A vívás küzdősport, így a küzdelem megállítása találat nélküli küzdelem esetén abban az esetben indokolt, ha a testérintkezés már akadályozza a további szabályos vívás meglétét, vagy balesetveszélyes helyzet alakul ki, vagy valamelyik vívó megbotlik, elesik, vagyis olyan testhelyzetbe kerül, amely a további szabályos vívást már nem teszi lehetővé. Elesési, vagy elesett pozícióban lévő vívó nem vihet be találatot ellenfele

számára. A guggolás, letámaszkodás viszont szabályos, ebből a pozícióból érvényes találat adható az ellenfélnek.

- 3.11. Kifordulásnak minősül, ha a fejtámasz hátsó részének rácsozattal nem fedett felülete megnyílik az ellenfél felé, oly módon, hogy az már balesetveszélyes érintkezést tesz lehetővé az ellenfél fegyverével.
- 3.12. Tőr fegyvernem esetén a fegyvertelen kéz a kifordulás esetén sem takarhatja ki a találati felületet.
- 3.13. Reklamálni, azaz észrevétellel élni csak a páston lévő vívó jogosult és minden fegyvernem esetén a versenyző kérheti az akció levezetését. Ez párbajtőrben meglepetést szokott okozni, míg tőrben, kardban evidens.
- 3.14. A csoport mérkőzés jegyzőkönyvébe bármelyik vívó menet közben is betekinthez, a csoport és az egyenes kieséses szakasz szerinti mérkőzés végén aláírásával, szignójával hitelesíti, vagyis elfogadja a jegyzőkönyvet.
- 3.15. A páston versenyben lévő vívó nem szúrhat ki a pástról, amikor a versenybíró "állj"-t vagy már "állítás"-t mondott, mert ez az asszó indokolatlan meghosszabbítása, és sárga lapot von maga után.
- 3.16. A páston lévő vívó indokolt esetben fegyverellenőrzést kérhet, amelyet felemelt kézzel jelez a bíró számára, és a fegyverét a bíró felé nyújtja, a bíró egyszer nyitott tenyér mozdulattal nyomást helyez a fegyver hegyére, ezzel ellenőrizve, hogy a fegyver az adott érintkezést jelzi-e vagy sem. Fegyverellenőrzést az asszó során a versenybíró bármikor eszközölhet.
- 3.17. Minden egyéb esetleges probléma felmerülés esetén a vívó felemelt kézzel jelezve kérhet időt a versenybírótól.

A továbbiakban a csapatverseny szabályaival fogunk foglalkozni.